

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Miejskiej Szkoły Podstawowej nr 12
im. Jana Demarczyka
w Piekarach Śląskich

„Jeśli nie umie- naucz.

Jeśli nie wie- wytłumacz.

Jeśli nie może- pomóż”

Janusz Korczak

WSTĘP

Wychowanie to proces wspomagania człowieka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej. Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Miejska Szkoła Podstawowa nr 12 im. Jana Demarczyka w Piekarach Śląskich jest jedną z wielu szkół podstawowych w mieście. Uczęszczają do niej uczniowie z dzielnicy Brzozowice – Kamień a także duża grupa uczniów dojeżdżających z innych rejonów miasta. Dzielnica ta, to teren przemysłowy na którym działała Kopalnia Węgla Kamiennego oraz Huta Cynku i Ołowiu. Mimo, że zakłady te zakończyły swoją działalność w rodzinach nadal kultywuje się tradycje górnicze i hutnicze. Dużą wagę przywiązuje się również do historii regionu i walk narodo-wyzwoleńczych.

Kształtując postawy poszanowania tradycji i kultury własnego regionu przygotowujemy uczniów do sprawnego i odpowiedzialnego funkcjonowania we współczesnym świecie. Placówka nasza przyciąga uczniów i rodziców nowoczesnym wyposażeniem, estetycznym wyglądem oraz wykwalifikowaną i kreatywną kadrą.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje wytyczne aktualnej polityki oświatowej państwa.

1. Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.
2. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.
3. Rozwijanie kompetencji informatycznych.
4. Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.

5. Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
6. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
7. Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.

I DIAGNOZA SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Program powstał w oparciu o obserwacje zachowań uczniów na terenie szkoły i poza nią, analizę dokumentów i ankiety. Wypełniali je wszyscy uczniowie naszej szkoły oraz rodzice obecni na spotkaniu z rodzicami w maju 2017 roku.

Przeprowadzone zostały również konsultacje z rodzicami, nauczycielami i Samorządem Szkolnym. Wzięto pod uwagę spostrzeżenia wychowawców oraz ich semestralne sprawozdania

W wyniku ewaluacji Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki oraz diagnozy wyłoniono następujące obszary problemowe:

- niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń – uczeń;
- niespektowanie przez niektórych uczniów norm społecznych (szczególnie zachowania agresji słownej i fizycznej);
- niska frekwencja uczestnictwa rodziców w spotkaniach ze specjalistami;
- potrzeba działania na rzecz profilaktyki uzależnień, przemocy, otyłości;
- niewielkie zaangażowanie uczniów i rodziców w obchody świąt regionalnych i państwowych;
- potrzeba nabycia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych

II POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- Fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- Psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowaniu postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi,

kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, kształtowaniu pozytywnego obrazu własnej osoby,

- Społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów, wartości i norm społecznych
- Aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobyciu konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenieniu wartości zdrowia fizycznego i psychicznego oraz poczucia sensu istnienia

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo - profilaktycznego uda się nam przygotować uczniów do zgodnego współżycia z ludźmi. Będziemy dążyć do tego, żeby nasi wychowankowie byli: uczciwi, wiarygodni, odpowiedzialni, wytrwali, wrażliwi na krzywdę innych, kreatywni, przedsiębiorczy, aby nie stosowali przemocy słownej, fizycznej i psychicznej, mieli wysoką kulturę osobistą i gotowość do uczestnictwa w kulturze. Ważne jest też, aby uczniowie przestrzegali zasad zdrowego stylu życia, nie ulegali nałogom, kształtowali postawy obywatelskie, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, pogłębiali świadomość ekologiczną, poznawali dziedzictwo kulturowe naszego narodu, Europy i świata i rozwijali swoje zainteresowania i pasje.

III OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz.59)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym kształcenia ogólnego dla policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7.09.1991 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zmianami)- art.54 ust.2 pkt 1.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust. 1.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm., art. 33).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112, poz. 537).

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763).
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226). □ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55). □ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.). □
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r., ze zmianami z 14 maja 2014 oraz 26 czerwca 2016 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 977).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1113).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne;
- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- zebrane od rodziców, uczniów, nauczycieli i dyrektora szkoły propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- wyniki diagnozy - poprzedzonej analizą ankiet wypełnianych przez wszystkich uczniów i rodziców obecnych na spotkaniu z rodzicami.

IV NAJWAŻNIEJSZE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

V CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOLNE

Tradycja szkolna to powtarzający się układ uroczystości, imprez i zwyczajów zaakceptowany do realizacji przez dzieci, nauczycieli i rodziców. Ma na celu organizację życia szkoły, realizację celów wychowawczych oraz integrację społeczności szkolnej. Harmonogram uroczystości i imprez stanowi jej chronologiczny zapis w przebiegu roku szkolnego. Jest każdorazowo zatwierdzany przez Radę Pedagogiczną na rozpoczynającej rok szkolny konferencji.

W szkole wypracowano również zasady i sposoby postępowania w czasie uroczystości składające się na szkolny ceremoniał. Najstarszym, kultywowanym przez kolejne pokolenia uczniów jest hymn śpiewany na cześć patrona szkoły.

Patronem szkoły jest Jan Demarczyk - bohater narodowy z okresu II wojny światowej. Był wybitnym nauczycielem, wychowawcą i kierownikiem naszej szkoły. Uczniowie poznają go jako wzorowego patriotę i dobrego człowieka. Jest on pomnikiem zasłużonych w dziejach brzoszowickiej ludności.

1. Do tradycji szkoły należą dwie uroczystości szkolne związane z patronem szkoły tj.
  - ❖ 17 września rocznica śmierci Jana Demarczyka
  - ❖ 23 maja Dzień Patrona Szkoły – (rocznica urodzin)
2. Ponadto uczniowie poznają postać patrona podczas wybranych zajęć lekcyjnych w klasach I- III oraz na godzinach wychowawczych i historii
3. Wszyscy uczniowie znają „Pieśń o Janie Demarczyku”, która stała się hymnem naszej szkoły i jest śpiewana w postawie stojącej na ważnych uroczystościach.
4. Na korytarzu szkolnym znajduje się portret oraz tablica pamiątkowa poświęcona patronowi, obok znajduje się gazetka zawierająca najistotniejsze informacje dotyczące życia i działalności tego wybitnego człowieka.
5. W czasie uroczystości nasi uczniowie przychodzą do szkoły w strojach galowych. Tradycyjny strój galowy uczennicy składa się z białej bluzki i jednobarwnej ciemnej spódnicy, uczeń – białej koszuli i jednobarwnych ciemnych spodni.
6. Szkoła posiada tarczę szkolną, którą uczniowie noszą na stroju codziennym i odświętnym.
7. Szkoła posiada logo z wizerunkiem bryły budynku szkolnego. Widnieje ono na dyplomach wręczanych uczniom, rodzicom, oraz osobom współpracującym ze szkołą a także na papierze firmowym i teczkach.

W obrzędowość szkolną wpisały się:

- a) wręczanie listów pochwalnych rodzicom dzieci, które:
  - ukończyły szkołę podstawową z wyróżnieniem
  - otrzymały stypendium naukowe za wyniki w nauce
- b) działalność ZHP na terenie szkoły
- c) opieka nad miejscami pamięci w okolicy
- d) udział Samorządu Uczniowskiego i harcerzy w patriotycznych uroczystościach na terenie miasta
- e) pasowanie na ucznia klasy pierwszej
- f) pasowanie na czytelnika biblioteki
- g) wręczanie tytułu Przyjaciela Szkoły osobom pomagającym społeczności szkolnej
- h) organizowanie wiosennego festynu
- i) utrzymywanie kontaktów z emerytowanymi pracownikami szkoły – zapraszanie na uroczystości integracyjne
- j) codzienne losowania szczęśliwego numerka (uczeń zapisany pod tym numerem w dzienniku nie jest tego dnia pytany)

VI SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Uczeń kończący naszą szkołę:

- Posiada rzetelną wiedzę dostosowaną do jego możliwości
- Potrafi stosować wiedzę w praktyce
- Jest dobrze przygotowany do dalszego etapu kształcenia
- Korzysta z nowoczesnych środków technologii informacyjnej i różnych źródeł wiedzy

- Jest aktywny i twórczy
- Jest świadomy swoich możliwości, zna swoje mocne i słabe strony
- Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji.
- Ma uporządkowany system wartości, wykazuje się patriotyzmem, samodzielnością, uczciwością, tolerancją i odpowiedzialnością
- Rozumie konieczność pielęgnowania tradycji narodowych i regionalnych
- Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata
- Potrafi dbać o zdrowie oraz bezpieczeństwo własne i innych

VI UCZESTNICZY PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniem religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują program wychowawczo - profilaktyczny proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;

- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków;
- oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu;
- nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką; współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów;
- dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły;
- przeszkoleni nauczyciele realizują przedmiot doradztwo zawodowe;

Pedagog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- koordynuje realizację projektów profilaktycznych, wolontariackich itp.
- przeprowadza pogadanki, warsztaty i szkolenia profilaktyczne

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- respektują Regulamin Szkoły;
- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych nagród kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny);
- opracowują plan pracy Samorządu Uczniowskiego, wybierają opiekuna i swoje władze

VII ZADANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE I FORMY REALIZACJI

1. Propagowanie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi pracę szkoły	Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze: - statutom, - wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania, - regulaminem szkoły, - procedurami określającymi sytuacje zagrożenia w szkole, - zasadami postępowania w sytuacjach kryzysowych.	wrzesień	Dyrektor, wychowawcy, pedagog Policja, Wydział Prewencji, Wydział ds. Nieletnich
Zapoznanie uczniów z prawami dziecka i człowieka	Prezentacja na gazetkach i omówienie na godzinach wychowawczych: - Deklaracji Praw Człowieka, - Konwencji o Prawach Dziecka.	wrzesień	
Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego	Uczestnictwo przedstawicieli samorządu szkolnego w pracach zespołu ds. zmian w dokumentach szkolnych.	wrzesień/ październik	
Informowanie o odpowiedzialności karnej nieletnich	- pogadanki z policją. - pogadanki z pedagogiem	październik	

2. Stosowanie podstawowych zasad bezpieczeństwa

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
Znaki powszechnej informacji	Pogadanki; - poznanie podstawowych znaków BHP znajdujących się w najbliższym otoczeniu, - zdobycie umiejętności stosowania się do tych znaków w wypadku zagrożeń, - zdobycie umiejętności rozpoznawania i odczytywania znaków informacji i BHP.	wrzesień	Dyrektor, wychowawcy, pedagog, nauczyciele
Poznanie sygnałów alarmowych	Przeprowadzanie próbnych alarmów ewakuacyjnych; - zapoznanie z planem ewakuacji szkoły na wypadek zagrożenia, - konieczność zachowania porządku i dyscypliny podczas ewakuacji, - numery telefonów służb ratunkowych i sposoby wzywania pomocy (eksponowanie numerów w widocznym miejscu w szkole), - nabycie umiejętności powiadamiania odpowiednich służb ratowniczych.	październik	

Ochrona przeciwpożarowa	<p>Prelekcje straży pożarnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie przyczyn powstawania pożarów, - podstawowe środki gaśnicze i możliwości ich stosowania w danej sytuacji - niebezpieczeństwa płynące z zabawy ogniem, urządzeniami elektrycznymi i gazowymi - spotkania ze strażakami 	cały rok szkolny	
Bezpieczeństwo i higiena pracy	<p>Pogadanki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstawowe zasady bezpiecznej i higienicznej pracy w szkole, - zasady bezpiecznego użytkowania sprzętu szkolnego, - zasady korzystania z pracowni komputerowej. - organizowanie bezpiecznej i kulturalnej zabawy na przerwach między zajęciami lekcyjnymi, - właściwa postawa ciała podczas odrabiania lekcji i siedzenia w ławce w czasie zajęć lekcyjnych, - omówienie zasad bezpiecznego użytkowania sprzętu elektrycznego, - poznanie procedur postępowania w razie zagrożeń. 	cały rok	
Bawimy się bezpiecznie i kulturalnie:	<p>Pogadanki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasady bezpiecznej i kulturalnej zabawy podczas przerw międzylekcyjnych i w czasie wolnym od zajęć na korytarzach i boisku szkolnym, - uświadamianie uczniów o konsekwencjach niebezpiecznych zabaw, - zwrócenie uwagi na koleżeńską i opiekuńczą postawę wobec młodszych kolegów - zasady bezpiecznego korzystania ze zbiorników wodnych (kąpiele, skoki do wody, zabawy na lodzie). 	cały rok szkolny	wychowawcy pracownicy WOPR nauczyciele
Bezpieczna wycieczka	<p>Szkolenia, warsztaty, pogadanki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasady organizowania bezpiecznych wycieczek szkolnych, - regulamin zachowania się na wycieczkach bliższych i dalszych, - uświadomienie uczniom konieczności bezwzględnego przestrzegania postanowień regulaminu wycieczki. 	cały rok szkolny	

Bezpieczne poruszanie się po drodze	Pogadanki, zajęcia praktyczne: - poznanie znaków drogowych, - zapoznanie z podstawowymi zasadami ruchu drogowego, - nabywanie umiejętności oceny sytuacji na drodze i zaplanowania odpowiedniego postępowania, - sprawne reagowanie w niebezpiecznych sytuacjach na drodze, - poznanie zasad bezpiecznego oczekiwania na autobus.	cały rok szkolny	Policja, wydział drogowy i prewencji
Bezpieczeństwo młodego rowerzysty	Lekcje, pogadanki, zajęcia praktyczne: - poznanie zasad bezpiecznego poruszania się rowerem, - zdobycie umiejętności prawidłowego zachowania się w ruchu drogowym, - uświadamianie uczniom potrzeby uczenia się przepisów ruchu drogowego i konieczności ich przestrzegania, - pozytywne zaliczenie egzaminu na kartę rowerową – klasa IV.	kwiecień	nauczyciel zaj. technicznych
Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy i postępowania w razie wypadków	Pogadanki, warsztaty: - zaznajomienie się z zasadami udzielania pierwszej pomocy, - zdobycie umiejętności postępowania w nagłych wypadkach, - właściwe powiadamianie służb ratownictwa medycznego, - szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej -znajomość instytucji i organizacji niosących pomoc.	cały rok	- osoby przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy

3. Popularyzowanie zdrowego stylu życia. Wychowanie ekologiczne.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
Wyposażenie ucznia w niezbędną wiedzę o zdrowiu, higienie osobistej i zdrowym żywieniu	Pogadanki, dyskusje na zajęciach zintegrowanych, godzinie wychowawcze, przyrodzie, wychowaniu fizycznym; - rozmowy z pielęgniarką na temat higieny osobistej, - realizacja projektu „Jestem kobietką” dla uczennic klas VI. VII - prezentacja plakatów, gazetek ściennych, artykułów promujących zdrowy styl życia,	cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, nauczyciel przyrody, higienistka szkolna, nauczyciele wf

	<p>zasady odżywiania;</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekcja filmów i spektakli teatralnych; - szczepienia ochronne na terenie szkoły - udział w projektach promujących zdrowe odżywianie; „5 porcji warzyw, owoców i soków”, „Mleko w szkole” - dbanie o jadłospis zgodny z zasadami zdrowego odżywiania. 		
Stworzenie warunków do dbania o higienę pracy i wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> - wietrzenie pomieszczeń, - wskazanie uczniom różnych form organizacji zajęć ruchowych z wykorzystaniem naturalnych warunków terenowych (organizacja imprez i uroczystości w terenie), - współpraca z rodzicami w zakresie wyposażenia ucznia w strój gimnastyczny, obuwie sportowe, właściwy strój itp. - dostosowanie wysokości ławek i krzeseł do potrzeb uczniów, - hartowanie organizmu w różnych warunkach pogodowych podczas zajęć ruchowych, rajdów, wycieczek itp. 	cały rok szkolny	
Nabywanie nawyków higienicznych	<ul style="list-style-type: none"> - sprawdzanie czystości przez pielęgniarkę; - konkursy czystości w klasach - konkursy o tematyce zdrowotnej, - kontrola prawidłowej pozycji ucznia przy pisaniu, czytaniu, - organizowanie wyjść, wycieczek, rajdów na świeżym powietrzu. - przeprowadzanie badań przesiewowych wzroku, słuchu, wagi i wzrostu 	cały rok szkolny	
Rozbudzenie motywacji do starannego i systematycznego dbania o stan uzębienia	<ul style="list-style-type: none"> - cykliczna fluoryzacja zębów, - omawianie tematyki na zajęciach lekcyjnych, - projekcja filmów edukacyjnych. 	Cały rok szkolny	
Propagowanie aktywnego wypoczynku w czasie wolnym od zajęć	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wycieczek turystycznych, rajdów pieszych, biwaku, kuligu, spacerów - działalność Szkolnego Klubu Sportowego - korzystanie ze sprzętu sportowego i rekreacyjnego w czasie przerw, zajęć świetlicowych i lekcji - aktywna przerwa (gra w piłki na boisku) 	cały rok szkolny	

	-organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych (judo, koszykówka, taniec)		
Wychowanie ekologiczne	- zbiórki makulatury - segregacja odpadów - udział w akcjach „Sprzątanie Świata” - prace plastyczne z recyklingu - działalność Szkolnego Koła LOP - zbiórki żywności dla zwierząt ze schroniska		nauczyciele, opiekun LOP,

4. Zasady życia w społeczeństwie

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
Integracja zespołu klasowego	- imprezy klasowe: Andrzejki, wycieczki klasowe itp. ujęte w planie wychowawczo – profilaktycznym klas.	cały rok szkolny	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, opiekunowie Samorządu Szkolnego, opiekunowie kół zainteresowań
Wdrożenie do współpracy z Samorządem Uczniowskim	- przygotowanie planu pracy Samorządu Uczniowskiego. - przeprowadzenie wyborów do samorządów klasowych oraz Samorządu Uczniowskiego - udział w organizowanych przez Samorząd imprezach i uroczystościach;	wrzesień	
Zapoznanie z regulaminami obowiązującymi w szkole	Pogadanka na godz. wychowawczych na temat obowiązujących w szkole regulaminów, - stworzenie klasowych zasad zgodnego współżycia oraz odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka - przedstawienie statutu szkoły wewnątrzszkolnego systemu oceniania, kryteriów oceniania zachowania. - egzekwowanie prawidłowych zachowań uczniów w czasie przerw międzylekcyjnych	wrzesień cały rok	pracownicy PPP
Przygotowanie apeli i akademii szkolnych	- praca nad przygotowaniem uroczystości według harmonogramu.	cały rok szkolny	
Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce	- praca w grupach; - pomoc indywidualna (pożyczanie zeszytów w celu uzupełniania zaległości)	cały rok szkolny	
Rozwijanie aktywności uczniów	- udział w zawodach sportowych, - udział w konkursach przedmiotowych, - pogadanki z wychowawcą.	cały rok szkolny	

	- organizacja akcji charytatywnych, wolontariat		
Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych,	- organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga i psychologa na temat: sposobów rozwiązywania konfliktów, asertywności, budowania poczucia własnej wartości, sposobów diagnozowania własnej inteligencji, form mediacji, komunikacji interpersonalnych. - realizacja zajęć psychoedukacyjnych lub socjoterapeutycznych w klasach wg potrzeb (zgłoszenie wychowawcy) aktywny udział uczniów w ocenie zachowania własnego i kolegów-	cały rok szkolny	
Wspieranie rozwoju intelektualnego – pomoc psychologiczno - pedagogiczna	- organizowanie kół rozwijających zainteresowania i uzdolnienia - uaktualnianie zasobów biblioteki szkolnej zgodnie z zainteresowaniami i potrzebami uczniów; - wzbogacanie pracowni o gry i programy edukacyjne - motywowanie uczniów do nauki; - przygotowanie programów wspierających uczniów IPET – Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny, przez specjalistów - organizowanie zajęć wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych, rewalidacyjnych; - pedagogizacja rodziców na spotkaniach z rodzicami;		

5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i agresji.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
Szkolenia Rady Pedagogicznej.	- mediacja jako forma rozwiązywania konfliktów (warsztaty).	w zależności od potrzeb	Dyrektor, pedagog szkolny,
Kształtowanie poczucia własnej wartości i godności.	- rozmowy na godzinach wychowawczych dotyczące samooceny, rozwijania empatii, wzajemnego zrozumienia potrzeb; - modelowanie prawidłowych zachowań. Znam swoje prawa ale pamiętam, że inni też je mają.	cały rok szkolny	wychowawcy klas, nauczyciele

Rozbudzanie poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczne (godz. wychowawcza) poszerzające świadomość, uczące współżycia w grupie, - aktywny udział uczniów w ocenie zachowania własnego i kolegów, - przypominanie zasad kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach społecznych, - wyeksponowanie obowiązujących w szkole zasad zachowania w formie graficznej na schodach wejściowych oraz na gazetkach klasowych i korytarzu; 	cały rok szkolny	Pracownicy PPP
Uświadomienie uczniom skutków prawnych związanych z występowaniem agresji	<ul style="list-style-type: none"> - spotkanie uczniów z przedstawicielem policji, - prelekcja pedagoga „Edukacja prawna najmłodszych” 	listopad	
Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom na terenie szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie procedur dotyczących zasad współżycia; - zamykanie klas w czasie przerw; - dyżury nauczycieli; - książka kontroli wejść i wyjść gości na teren szkoły; 	cały rok szkolny	
Stworzenie atmosfery życzliwości, zrozumienia i szacunku dla drugiego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie zasad współżycia opartego na godności i poszanowaniu wzajemnych praw, - prowadzenie zajęć z uwzględnieniem problematyki niepełnosprawności, - przeprowadzanie zbiórek, kwest, kiermaszy na potrzeby osób chorych i będących w trudnej sytuacji życiowej 	cały rok szkolny	

6. Zapobieganie uzależnieniom młodzieży

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
---------	------------------	-------------------	----------------------

<p>Dostarczenie uczniom wiedzy na temat konsekwencji brania narkotyków</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gromadzenie i rozpowszechnianie materiałów i nowoczesnych środków dydaktycznych na temat profilaktyki uzależnień - tematyka dotycząca narkomanii realizowana na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy, - udział w ogólnopolskich projektach: „Narkotyki droga do nikąd”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł” - organizacja zajęć profilaktycznych przy współudziale Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach organizowania uczniom czasu wolnego - wykorzystanie ścieżek przedmiotowych do realizacji programu profilaktycznego szkoły, 	<p>cały rok szkolny</p>	<p>Dyrektor szkoły, pedagog, wychowawcy klas, Pracownicy PPP</p>
<p>Wsparcie (konsultacje) ze strony specjalistów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - korzystanie z doświadczeń specjalistów poprzez pozyskiwanie współpracowników z Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, indywidualne konsultacje uczniów z pedagogiem szkolnym; - udostępnienie na gazetce zbioru instytucji wspierających szkołę wraz z danymi kontaktowymi 	<p>według potrzeb</p>	
<p>Upowszechnienie wśród uczniów znajomości zachowań asertywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczenie umiejętności odpierania nacisków zewnętrznych skłaniających do zażywania narkotyków – w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy klasy. 	<p>cały rok</p>	
<p>Dbłość o rozwój wiedzy i umiejętności nauczycieli dotyczących problematyki związanej z zażywaniem środków odurzających</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizowanie form doskonalenia zawodowego na temat zagrożeń uzależnieniami i ich profilaktyki: konferencje, szkolenia. 	<p>według planu pracy szkoły</p>	
<p>Pedagogizacja rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uwrażliwienie rodziców na postawy i zachowanie dzieci, - dostarczenie informacji, jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji poprzez pogadanki, 	<p>cały rok szkolny</p>	

7. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
<p>Kształtowanie prawidłowych więzi, poczucia tożsamości z rodziną i środowiskiem lokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - budowanie właściwej, rodzinnej atmosfery w czasie imprez klasowych - prowadzenie spotkań i konsultacji z rodzicami wg harmonogramu oraz w sytuacjach szczególnych - prowadzenie zajęć wychowania do życia w rodzinie, preorientacji zawodowej; - organizowanie uroczystości okolicznościowych (Dzień Babci, Dziadka, Dzień Górnika, dzień Matki, Ojca, urodziny kolegów itp.) - udział o międzynarodowym projekcie promującym przedsiębiorczość: „Otwarta Firma”, poznawanie pracy firm, przedsiębiorstw i zakładów pracy w okolicy. 	<p>cały rok szkolny</p>	<p>Wychowawcy, bibliotekarz, nauczyciele</p>
<p>Podkreślanie wartości i znaczenia dziedzictwa kulturowego narodu ze szczególnym uwzględnieniem „małej ojczyzny”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wzbogacanie zbiorów szkolnej izby pamięci i tradycji, prowadzenie zajęć poglądowych, - opieka nad miejscem stracenia Trzech Bohaterów - dbanie o pomnik poległych w II Wojnie Światowej - wycieczka do Strzybicy – miejsca stracenia Jana Demarczyka – patrona szkoły - organizacja wycieczek po najbliższej okolicy i regionie (np. Kopiec Wyzwolenia, Kalwaria Bazylika) - organizacja wycieczek do miejsc ważnych dla regionu (np. Planetarium, Skansen, Park Kościuszki, Muzeum Chleba) - udział w obchodach Świat Państwowych, regionalnych 		
<p>Wpajanie miłości ojczyzny oraz poszanowania polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja wychowania obywatelskiego i patriotycznego na lekcjach przedmiotowych i godzinie wychowawczej, 		

dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultur Europy i świata.	- przygotowanie i udział w akademiach z okazji świąt narodowych - przygotowania i udział w obchodach upamiętniających rocznicę śmierci „Trzech bohaterów” - konkursy i dekoracje szkoły z okazji Święta Flagi		
--	---	--	--

EWALUACJA

W ustaleniu czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja. Należy więc kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. W tym celu na początku roku szkolnego i w trakcie jego trwania należy przeprowadzić wśród uczniów, rodziców i nauczycieli ankiety. Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba).

Ewaluację wyników należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego i opracować wnioski do pracy na następny rok szkolny.

Narzędzia ewaluacji:

- Sprawozdania wychowawców klas;
- Ankieta skierowana do nauczycieli, której celem będzie uzyskanie informacji na temat realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i ewentualnej jego modyfikacji;
- Analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych przeprowadzona przez Pedagogę i Psychologa szkolnego, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów.
- Analiza dokumentów;
- Obserwacje;
- Wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami;

IX. USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły. Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji. Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani, bądź zaproponowani przez Dyrektora Szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Miejskiej Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Demarczyka w Piekarach Śląskich na lata 2016-2021 jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji. Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny opracował zespół nauczycieli w składzie:

mgr Izabela Bem – pedagog szkolny

mgr Elżbieta Kubica – doradca metodyczny kształcenia zintegrowanego

mgr Aleksandra Romik - wychowawca

Program Wychowawczo- Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Demarczyka w Piekarach Śląskich

- przyjęto uchwałą Rady Pedagogicznej
w dniu .....

- przyjęto uchwałą Rady Rodziców
w dniu .....

- w porozumieniu z Samorządem Uczniowskim
w dniu .....

Rada Rodziców

Rada Pedagogiczna

Samorząd Uczniowski